AL. VLAHUȚĂ

MOGÎLDEA

1960
EDITURA TINERETULUI

AL. VLAHUȚĂ

MOGÎLDEA

Ilustrații de
TRAIAN BRADEAN

1960
EDITURA TINERETULUI

Am învăţat cu el în şcoala primară. Nu-mi era drag, pentru c-avea o figură răutăcioasă şi pentru că de cîte ori se uita la mine, se strîmba ; ceea ce a făcut într-o zi să-mi pară grozav de bine cînd am văzut pe D-nu Udrea c-odată mi-l însfacă de

urechi şi-l toarnă „la bancă". Turnatul la bancă era teribil. Micul vinovat era aşternut cu pieptul pe capătul băncii, un monitor îl ţinea bine de grumaz, altul de picioare, şi *„Domnu"* îi trăgea cu varga la ...spate, ca să gonească mintea la cap. Uneori *„Domnu"* se înfuria straşnic de ţipetele nenorocitului copil, ş-atunci vergile se rupeau una după alta, şi asta-l necăjea şi mai rău... pe *„Domnu"*, vezi bine.

— Cambur! să-mi aduci mîni douăzeci de *nuiele bune;* să nu te mai văd cu paie de astea, că-ţi rup urechile. Ai înţeles?

— Am înţeles!

Şi a doua zi băiatul butnarului[1] de la Podu Verde — Camburachi-*gogoloş* — venea cu maldărul la spinare.

[1] Butnar — dogar.

Ce ochi de drac împelițat avea Mogîldea ; și ca un viezure își răsucea capul — o clipă n-avea astîmpăr. Băieții îi ziceau „Michiduță". Nu puteam pricepe unde dispărea el în timpul recreației ; întotdeauna o zbughea pe poartă cu cîțiva tovarăși, și, cînd se întorceau, aveau și

ei un aer misterios și viclean... Știam că „tata“ lui Mogîldea e legător de cărți și că șade peste drum de școală. Mai auzisem că „Michiduță are dughiană în gîrliciul unei pivnițiˮ, dar fiindcă eu apucasem din capul locului să mă uit la el cu sfială, ceea ce neapărat îl făcu să mă privească de sus, se stabilise de la sine între noi amîndoi un fel de mică dușmănie, care ne îndîrjea și ne strîngea pumnii pe sub bancă, în așteptarea surdă a unei definitive încercări de forțe pe dealul Țuguietei. Nu știu de ce mi-era frică de el, deși era mai mic decît mine. Îmi intrase-n cap c-are să mă umilească. Dar într-o zi am repurtat o victorie de care și astăzi, cînd mi-aduc aminte, parcă mă umple un sentiment de mîndrie. D-nu Udrea ne

esplicase „prinderea lui Isus în grădina de la Ghetsemani“.

— Care știe s-o spuie și el așa ?

Un moment de profundă tăcere. Era primăvară ; băieții se uitau la un zarzăr bătrîn care înflorise devreme.

— Eu...

Şi mă scol, ridicînd două degete; dar ce tare-mi bătea inima!

— Spune!

„Domnu“ îşi lăsă plictisit capul pe mînă; monitorul de la banca întîi îmi aruncă o căutătură infernală. Imi dresei glasul şi-ncepui.

Frumos trebuie s-o fi depănat eu — căci Domnul Udrea îşi ridică odată capul şi-mi spuse un „bravo, piciule!“ care-mi aduse tot sîngele-n obraz.

— Spune-o şi tu, Tăbîrcă!

Modestia la o parte... n-avea de-a face.

— Ieşi afară, măgarule! Ia-ţi şi catrafusele de acolo, spurcăciune! Treci, piciule, în locul lui!... Aşa! Şi poartă-te frumos.

Iată-mă-s monitor, pe banca a VII-a! Multe bucurii am avut de-atuncea, multe emoţii mari şi fericite am apucat în fuga vieţii, dar fericit şi mîndru ca-n ziua aceea nu m-am simţit niciodată. După ce-mi aşezai cărţile şi caietele în bancă, înaintai binişor capul şi-mi numărai *supuşii:* erau opt. Mă mai uitai o dată bine: da, în celălalt capăt al băncii, care se chema *coadă*... pricepeţi de ce, era chiar *el* — smolitul şi micul Mogîldea. De astă dată nu se mai strîmbă la mine.

Mi se păru un an pînă s-aud clopoţelul.

Aşadar, Michiduţă era „în şădă“ la mine: dimineaţa şi demiaza *eu* îl ascultam, *eu* îi privegheam caietele, *eu* îi puneam note la învăţătură şi la purtare în catalogul meu, scris de „Moşu Petrachi“ cu cele mai frumoase litere gotice ce

am putut să văd vreodată. Să fii *student* în clasa a II-a primară și să ai — pe lîngă această onoare — și opt băieți în șadă, mi se pare că e de ce să te fudulești. Vă puteți închipui cît de adînc ofensat m-am simțit, cînd un ticălos de alvițar mi-a strigat într-o zi pe la spate: „Hei, mă băiețaș, îți pică batista!" M-am întors firește să văd ce e: îmi atîrna ceva, dar nu era batista. Alvițarul pufni de rîs. Ce dobitoc... Să-și bată joc de-un *monitor!* Dar și mama, zău, pesemne că nu mai știa altă croială de pantaloni!

* * *

— Hai, nu vrei să vii cu noi?
— Unde?
— La mine... la dughiană...
Ce limpede mi s-arat-acum în

minte... sînt douăzeci și șase de ani... toate se dau la o parte... văd căsuța lui Mogîldea, o babă stă la fereastră și se uită cu drag la noi, o bură de ploaie ne lustruiește ghiozdanele de glanț, aud clanța de la portiță, și pe Michiduță răstindu-se — era la el acasă :

— Da' haide, intrați, ce dracu !

Și mergem cu toții în fundul ogrăzii ; o rață leșească fuge-naintea noastră, măcăind, speriată... Michiduță scoate-o cheie din buzunar, descuie lacătul și dă ușa la o parte. O, ce minune ! Cine l-ar fi crezut așa de bogat ?... Pe polițe albe de brad, de o parte și de alta, în gîrliciul pivniții, toate bunătățile pămîntului... și cu ce rînduială sînt așezate ! În cutioare de carton : rahat, smochine, roșcove, halva, migdale, cofeturi... Ochii lui Michiduță sticlesc ca ochii de pisică. Ne-așezăm jos pe treptele gîrliciului.

— Dă-mi de șase parale cofeturi de cele galbene...

Pe tăvițe de mucava micul negustor își servește mușteriii cu o îndemînare care mă uimește ; el cîntărește tot ce dă.

— Da *tu*... ce vrei ? spune.

Eu mă uit țintă, c-o poftă de care mi-e rușine. Ia, un bețișor de icre negre, cît o nucă, așezat frumos pe-o frunză de viță. Mă gîndesc că n-am nici un gologan ; și-mi lasă gura apă.

— Te cred, drăguță, dar sînt cam scumpe !... Ai parale ?

De unde a știut Michiduță că eu poftesc la icre ?... Ș-apoi, de ce mi-o fi vorbind așa peste picior ? Recunosc că el e cel mai bogat și mai fericit copil din lume, și simt

pentru el o admirație pe care-mi dau toată osteneala s-o ascund, dar și eu sînt *monitor*... și mîine *eu* îl ascult, *eu* îi pui notă...

O, nelegiuit corupător de suflete, ispită infernală!

Cu vîrful briceagului, trei frimituri cît grăunțele de păpușoi, numai trei frimituri... uscate, pline de colb. N-am mîncat icre așa bune de cînd sînt!... Nenorocitule, îți mănînci conștiința și gloria ta de *monitor!*

*

— Banca a șaptea!... Cum a mers Mogîldea?

— Bine, Domnule!

— Ce notă i-ai pus la Geografie?

— Prima.

— Ce spui, frate? Ia ieşi, Mogîldea, la hartă, să văd şi eu minunea asta!

În clasă s-a făcut întuneric... şi n-am mai ştiut nimic. Cînd m-am deşteptat, eram în genunchi la tablă, urechile îmi ardeau ca focul; Michiduţă din bancă se strîmba la mine, iar eu aveam sentimentul că mor.

LEI 0,75